

ABC dotacji europejskich

Dodano: 26.03.2008

Podstawowe informacje na temat dotacji z UE podaje Dariusz Rutkowski.

Pieniądze z Unii Europejskiej do wzięcia i to...duże pieniądze. Na co dzień prasa, radio, telewizja bombarduje nas informacjami ile to milionów Euro napłynie do naszego kraju w najbliższych kilku latach. Oglądamy twarze zadowolonych przedsiębiorców, którzy z udziałem środków europejskich zmodernizowali swoje firmy. Rolników, których coraz rzadziej oglądamy na starych wysłużonych ?ciapkach? a częściej na lśniących nowych ciągnikach światowych marek.

Szczególnie Ci ostatni pracujący i żyjący w tym samym środowisku co przedsiębiorcy leśni są powodem zazdrości i niejednen przedsiębiorca leśny zadaje sobie pytanie: Dlaczego ja mam po tę unijną kasę nie sięgnąć?

Pomysł z założenia dobry i wart uwagi, jednak zanim się za to zabierzemy warto zdać sobie sprawę, na czym ta sztuka polega i jakimi prawami rządzą się dotacje europejskie.

Nie będzie tak łatwo i tak dużo jak u rolników!

Niestety to prawda. Rolnicy są właściwie jedyną grupą społeczną, która otrzymuje tak szerokie wsparcie ze środków europejskich. Z jednej strony otrzymują dotacje bezpośrednie. Czyli jakaś ilość środków należy im się już, dlatego że posiadają ziemię. Te pieniążki płacone są na każdy hektar przeliczeniowy. Wystarczy, że corocznie złożą prosty wniosek z załączonymi mapkami posiadanych gruntów. Poza tymi dopłatami Rolnicy tak jak pozostałe grupy społeczne, instytucje czy przedsiębiorstwa, aby uzyskać dotacje muszą przygotować wniosek i poddać go weryfikacji.

Dlaczego jednym się należy a innym nie?

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej, które korzysta ze środków pomocowych ma obowiązek przygotować strategię krajową. Jest to podstawowy dokument planistyczny danego kraju, w którym zapisane są cele, jakie w określonym okresie czasu dany kraj chce osiągnąć. Przykładowo ? zakłada się spadek bezrobocia na obszarach wiejskich do określonego poziomu, lub też zwiększenie ilości małych przedsiębiorstw. Oczywiście taka strategia krajowa musi się również odnosić do strategii wyższych, ? czyli w naszym wypadku do strategii obowiązującej w Unii Europejskiej.

W Unii Europejskiej obowiązuje w tej chwili Strategia Lizbońska. Natomiast na gruncie polskim jej przeniesieniem jest strategia o Narodowa Strategia Spójności lub też nazywana inaczej - Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia 2007 ? 2013. Oprócz strategii krajowej każde państwo członkowskie przygotowuje strategię sektorowe, czyli dotyczące określonych sektorów czy grup społecznych. W tych wszystkich dokumentach zawarte są konkretne obszary (grupy społeczne, instytucje, przedsiębiorstwa), które podlegają wsparciu, aby możliwe były do osiągnięcia cele zawarte właśnie w nadrzędnych dokumentach strategicznych.

Kto rządzi pieniędzmi unijnymi?

Mówi się, że Bruksela. Nie do końca tak jest. W Polsce za dystrybucję pieniążków europejskich odpowiada głównie specjalnie do tego celu powołane Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (MRR).

Poza nim znaczącą rolę ma również Ministerstwo Rolnictwa, które odpowiada i zarządza środkami przeznaczonymi dla rolników oraz na rozwój obszarów wiejskich. Również przy środkach przeznaczonych dla poszczególnych sektorów swój udział w zarządzaniu mają poszczególne ministerstwa odpowiadające za poszczególne sektory. Przykładowo za środki na ochronę środowiska odpowiada w znacznym stopniu Ministerstwo Środowiska. Natomiast wszelkie szczegółowe zasady dotyczące przekazywania środków europejskich są zawarte w tak zwanych Programach Operacyjnych. Dotyczą one poszczególnych sektorów podlegających wsparciu. W Polsce są cztery programy obejmujące cały kraj. I są to:

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka

Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Program Operacyjny Pomoc Techniczna

Oprócz nich mamy programy regionalne ? obejmujące wsparciem poszczególne regiony. Jeden z nich obejmuje kilka regionów ? 5 województw Polski Wschodniej (podkarpackie, warmińsko-mazurskie, podlaskie, lubelskie, świętokrzyskie) jest to Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej. Oprócz tego programu również każde województwo posiada swój Regionalny Program Operacyjny oparty na regionalnej strategii rozwoju. W związku z tym mamy 16 regionalnych programów operacyjnych dostosowanych do potrzeb poszczególnych województw.

Osobną kwestią jest wsparcie dla rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich. Podlega ono tak zwanej wspólnej polityce rolnej Unii Europejskiej. W Polsce jest ona realizowana przez Ministerstwo Rolnictwa. Program, w którym pomoc dla rolnictwa jest zaplanowana nazywa się Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Poszczególne Programy Operacyjne są niejako podstawowym zbiorem informacji na temat możliwości wsparcia, jego wielkości oraz warunków, jakie musi spełnić potencjalny odbiorca środków europejskich. Zapisy programów operacyjnych są wynikiem pracy poszczególnych Ministerstw ? w szczególności Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Ostateczny kształt tych programów jest wynikiem negocjacji polskiej strony z Komisją Europejską, która ostatecznie taki program akceptuje. W Polsce na ten moment wszystkie programy są uzgodnione i zaakceptowane przez Komisję Europejską. Wszelkie szczegółowe regulacje są dziełem naszych urzędników, którzy oczywiście muszą mieścić się w obowiązującym prawie europejskim.

O dystrybucji środków europejskich w Polsce decydują, więc poszczególne ministerstwa z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego na czele. Sama dystrybucja środków odbywa się za pośrednictwem agencji rządowych podległym tym ministerstwom, bądź też w przypadku środków przekazywanych na regiony poprzez Urzędy Marszałkowskie poszczególnych województw.

Gdzie szukać informacji?

Właściwie na to pytanie można sobie łatwo odpowiedzieć zapoznając się z informacjami zawartymi powyżej. Jedno jest pewne - bez Internetu ani rusz! Podstawowe informacje znajdziemy oczywiście w poszczególnych programach operacyjnych. Skąd wziąć treść tych programów ? są one zwieszane na stronach Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Poza tym poszczególne programy znajdują się na stronach poszczególnych Ministerstw, które mają swój udział w zarządzaniu środkami. I tak przykładowo program Infrastruktura i Środowisko można znaleźć na stronach Ministerstwa Środowiska. Natomiast Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich należy szukać na stronach Ministerstwa Rolnictwa. Wiele informacji można znaleźć również na stronach poszczególnych agencji rządowych, które pośredniczą w dysponowaniu środkami. Na przykład Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości czy też Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. W kwestii środków przeznaczonych na poszczególne regiony źródłem informacji są strony poszczególnych

Urzędów Marszałkowskich.

Jeżeli ktoś ma ograniczone możliwości korzystania z Internetu to może informację uzyskiwać na miejscu w siedzibach regionalnych agencji, lub też w lokalnych Urzędach Marszałkowskich.

{mospagebreak}

Gdzie szukać środków na rozwój przedsiębiorczości?

Przedsiębiorczości jest jednym z podstawowych obszarów wsparcia Unii Europejskiej. Na mniejszą skalę mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa mogą ubiegać się o środki przewidziane w ramach programów regionalnych. Przypomnę, że każde województwo posiada swój odrębny program regionalny. Poza tym środki na rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich są również przewidziane w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). Trzeba oczywiście zapoznać się z tymi programami operacyjnymi.

Regionalne Programy Operacyjne (RPO 2007 – 2013) – znajdziemy je na stronie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego – www.mrr.gov.pl, która odsyła na strony poszczególnych Urzędów Marszałkowskich. Można też osobiście odwiedzić Urząd Marszałkowski. W niektórych województwach Urzędy Marszałkowskie wydzieliły nawet specjalne instytucje do obsługi przedsiębiorców:

- 1 Lubelskie – Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości
- 1 Mazowieckie – Mazowiecka Jednostka Wdrażania Programów Unijnych
- 1 Opolskie – Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki
- 1 Śląskie, Małopolskie – Wojewódzka Samorządowa Jednostka Budżetowa
- 1 Dolnośląskie – Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca

Jeżeli chodzi o Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (2007 – 2013) – informację znajdziemy na stronie Ministerstwa Rolnictwa – www.minrol.gov.pl, lub stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa – www.arimr.gov.pl. Można oczywiście w tej kwestii osobiście udać się do regionalnego oddziału Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zanim udamy się do agencji czy urzędu...

Warto zdawać sobie kwestię z kilku faktów. Po pierwsze mamy szansę tylko na refundację kosztów inwestycji. Oznacza to, że otrzymamy zwrot kosztów już przez nas poniesionych i udokumentowanych. Nie dostaniemy środków z góry na realizację naszej inwestycji. Po drugie nigdy nie dostaniemy zwrotu całej kwoty. Zawsze jest to tylko określony procent refundacji kosztów – w przypadku wsparcia inwestycyjnego wynosi on 50%. Po trzecie, aby otrzymać tę refundację ważny jest moment poniesienia kosztu. Inwestycji możemy dokonać dopiero po przejściu procedury starania się o środki. W pierwszej kolejności składamy wniosek o dofinansowanie, następnie otrzymujemy decyzję o przyznaniu dotacji. Jeżeli jest ona pozytywna to jesteśmy proszeni o podpisanie umowy finansowania i dopiero po podpisaniu tej umowy możemy rozpocząć naszą inwestycję, aby otrzymać zwrot części kosztów na nią poniesionych. Nie może być tak, że dziś kupujemy ciągnik a jutro rozpoczynamy starania o środki europejskie, aby otrzymać zwrot części kosztów poniesionych. Wtedy takiego zwrotu z pewnością nie otrzymamy.

Zanim zaczniemy starać się o dotację zrozumienia wymaga również pojęcie kosztu kwalifikowanego. Jest to taki koszt, o zwrot części którego możemy się starać. Nie wszystkie koszty, które poniesiemy przy realizacji naszej inwestycji będą refundowane ze środków europejskich. Przykładowo przy środkach przewidzianych dla przedsiębiorstw w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich VAT nie jest kosztem kwalifikowanym. Oznacza to, że możemy starać się o refundację 50 % kosztów netto, gdyż nie otrzymamy refundacji kosztu podatku VAT.

Musimy pamiętać również, że wniosek o przyznanie dotacji nie jest ostatnim wnioskiem, który składamy, aby tę dotację otrzymać. Konieczne będzie złożenie jeszcze przynajmniej jednego wniosku.

Jest to tak zwany wniosek o płatność. Jest to dokument, który składamy po dokonanej inwestycji. Zestawiamy w nim poniesione koszty i załączamy dowody księgowe wraz z dowodami poniesienia kosztu (wyciąg bankowy). Dopiero po złożeniu takiego wniosku, jego akceptacji przez instytucję finansującą na nasze konto wpłynie refundacja poniesionego kosztu.

Zanim zaczniemy starania warto zadać sobie pytanie, jakich konkretnych inwestycji chcemy dokonać w naszym przedsiębiorstwie. Czy koszty związane z tą inwestycją należą do kosztów kwalifikowanych. No i w końcu czy będziemy mieli środki własne (lub też środki z innego źródła finansowania) na pokrycie kosztów całej inwestycji zanim otrzymamy refundację części kosztów.

Jak się okazuje starania o środki europejskie to nie taka prosta sprawa. Prawda jest jednak taka, że na ich skutecznym wykorzystaniu zależy nie tylko potencjalnym odbiorcom pomocy ale również urzędnikom, którzy nimi dysponują. Wszak w latach 2007 ? 2013 mamy do wykorzystania średniorocznie ponad 5 razy więcej środków niż dotychczas. Pamiętamy, że w poprzednim okresie programowania (2004 ? 2006) przedsiębiorstwa leśne w sposób zupełnie niezrozumiały zostały całkowicie wyłączone z dotacji europejskich. Obecnie pieniądze są na pewno dostępne dla mikroprzedsiębiorstw leśnych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich. Poza tym warte zauważenia są programy regionalne, które pozostawiono w gestii Marszałków poszczególnych województw. Tam też jest sporo środków na rozwój przedsiębiorczości, może zasady ustalane specyficznie dla poszczególnych województw będą bardziej normalne....

Dariusz Rutkowski

Komentarze (0)

Nie dodano jeszcze żadnego komentarza.